

Trendrapport: eHealth en apps in de gehandicaptenzorg

9 inspirerende voorbeelden die bijdragen aan een betere zorg

Technologie maakt niet alleen ons dagelijks leven een stuk makkelijker, ook voor de zorg zijn er grote voordelen. Met de hulp van technologie krijgen cliënten meer zelfstandigheid, wordt zorg beter op maat aangeboden en verloopt de communicatie tussen cliënten en zorgverleners of tussen zorgverleners onderling een stuk soepeler. In dit trendrapport tonen wij je met 9 inspirerende voorbeelden hoe technologie de gehandicaptenzorg, en zo ook het leven van mensen met een verstandelijke beperking, verbetert.

eHealth biedt kansen

Wanneer we om ons heen kijken, zien we dat we al heel vaak technologie inzetten om ons te helpen gezonder te leven. Van dieet-apps, apps die je helpen bij het stoppen met roken tot fitness trackers en smartwatches met hartslagmeters. De voorbeelden zijn legio en we maken er graag gebruik van. Niet vreemd dus dat technologie ook steeds vaker in de zorgsector wordt ingezet om het leven van zorggebruikers te verbeteren en de zorgverlener te ondersteunen bij zijn of haar werkzaamheden.

We doen het in Nederland helemaal niet slecht op het gebied van eHealth. Dat bevestigt ook Nictiz en het NIVEL in hun [eHealth-monitor 2018](#). Het elektronische patiëntendossier is in ziekenhuizen inmiddels helemaal

ingeburgerd en steeds meer patiëntgegevens worden elektronisch en gestandaardiseerd uitgewisseld. Ook de zorggebruiker vindt de weg naar digitale hulpmiddelen. Steeds meer mensen gaan eerst online op zoek naar informatie over een bepaald probleem of zoeken hun soelaas in online fora om de ervaringen van anderen na te lezen.

Wij delen graag onderstaande 9 inspirerende en interessante eHealth-ontwikkelingen die op dit moment hun opmars maken in de gehandicaptenzorg. Wij hebben een keuze gemaakt uit ons eigen portfolio, maar keken ook naar andere ontwikkelingen waarvan we overtuigd zijn dat ze de zorg verbeteren.

Wat eHealth?

eHealth is een heel breed gebied en laat zich daarom moeilijk samenvatten in één zin. De Raad voor de Volksgezondheid en Zorg (RVZ) omschrijft eHealth als volgt:

“eHealth is het gebruik van nieuwe informatie- en communicatietechnologieën, en met name internet-technologie, om gezondheid en gezondheidszorg te ondersteunen of te verbeteren.”

Bij eHealth gaat het dus niet alleen om apps en wearables, het gaat ook om de technologie die zorgverleners helpt om efficiënter met elkaar te communiceren. Van beeldbellen tot zorgrobots; met eHealth willen we de zorg beter maken en zorggebruikers helpen om zelfredzamer te worden.

1. Al spelenderwijs beweging stimuleren met gamification

Een spel spelen draait al lang niet meer om alleen maar plezier maken. Steeds vaker worden games ingezet om mensen te stimuleren te bewegen, hen oplossingen te laten verzinnen of hen iets nieuws aan te leren. Men voegt game-elementen, en bijhorende beloning, toe aan het dagelijks leven om zo het gedrag van mensen aan te passen. Zo herinneren we ons vast allemaal nog wel de [piano-trap in Stockholm](#). Waar mensen normaal de roltrap namen, ging iedereen nu vrolijk met de trap naar boven, met als beloning pianoklanken.

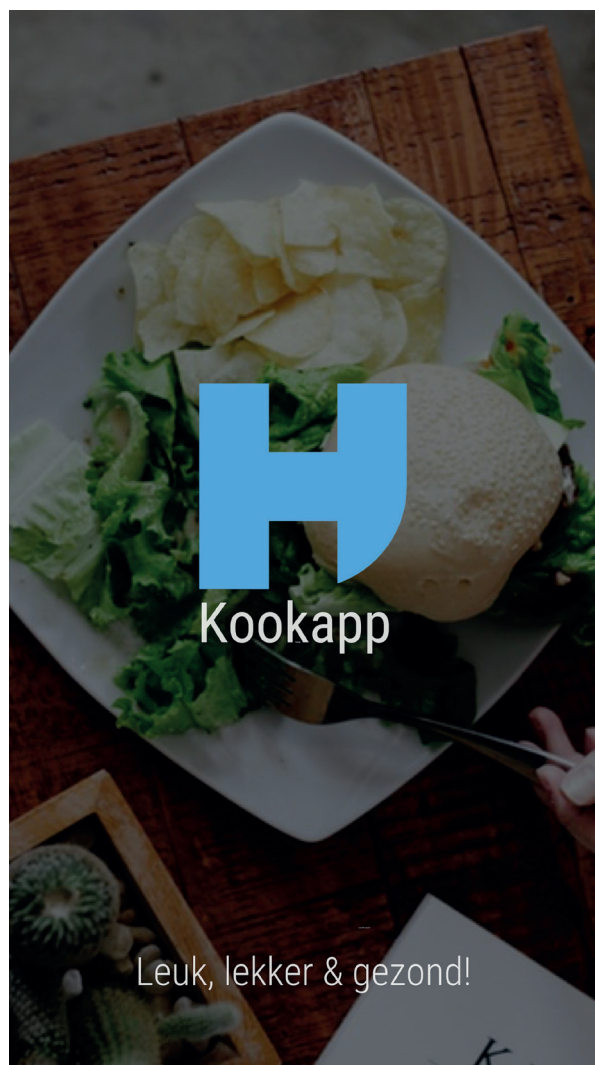
Zo werd voor het stimuleren van beweging ook [Fietslabyrinth](#) bedacht. Dit systeem zorgt ervoor dat mensen die niet zelfstandig met de fiets op pad kunnen, toch virtueel de wereld kunnen ontdekken. Men sluit het beeldscherm aan op de hometrainer of ander bewegingsapparaat en de cliënt is klaar om de wereld te verkennen. Van fietsen in Parijs tot tussen de wilde dieren, Fietslabyrinth geeft mensen met een verstandelijke beperking de vrijheid om op deze manier zelf de wereld te verkennen.

2. Robotisering van de zorg: de zorgrobot

De zorg staat onder grote druk, dat hoeven we niemand meer te vertellen. Door de vergrijzing van de maatschappij stijgt de vraag naar zorg en goed personeel vinden blijft een uitdaging binnen de sector. Er is dus nood aan extra handjes en waarom niet in de vorm van zorgrobots. Robotica-koploper Japan verwacht dat in 2020 [4 op de 5 zorggebruikers](#) op één of andere manier ondersteuning krijgen van een zorgrobot. Ook in eigen land worden zorgrobots volop aan het werk gezet en werkt men aan nieuwe toepassingen. Zo is er [KASPAR](#), een project van het Expertisecentrum voor Innovatieve Zorg en Technologie (EIZT) van Zuyd Hogeschool. Hier wordt onderzocht hoe een robot kinderen met een autisme spectrum stoornis kan helpen bij bijvoorbeeld sociale interactie. Of [Tessa, de social robot](#), die cliënten ondersteunt met hun dagelijkse taken en activiteiten.

3. Apps dragen bij aan meer zelfstandigheid

Voor veel mensen is zelfstandig wonen helemaal niet zo vanzelfsprekend. Gelukkig zijn er steeds meer hulpmiddelen beschikbaar die mensen met een beperking ondersteunen in hun reis naar zelfstandigheid. Zo zijn er apps die helpen bij: contact maken, buiten lopen, sporten, koken etc. Een mooie evolutie, want net zoals iedereen verlangen ook mensen met een beperking naar meer zelfstandigheid. Zorgorganisatie Humanitas DMH ontwikkelde daarom samen met ilionx en T-Mobile [de Humanitas Kookapp](#). Deze app ondersteunt cliënten bij iets wat voor velen een grote uitdaging is: gezond en lekker koken. De app helpt hen bij het hele proces, van boodschappen doen tot het bereiden van een lekkere maaltijd.!

4. Leefstijlmonitoring

Dankzij Internet of Things kunnen we allerlei apparaten met elkaar te verbinden en de verzamelde data registreren en analyseren. Zo zien we dat het welbekende valalarm inmiddels evolueerde naar volledige leefstijlmonitoring. Bij leefstijlmonitoring brengt een netwerk van sensoren het leef- en beweegpatroon van een bewoner in kaart. Niet alleen krijgen zorgverleners op die manier meer inzicht in het leefpatroon van een patiënt, met deze data kunnen zorgverleners veel eerder anticiperen op problemen. Gaat een bewoner vaker dan normaal naar het toilet, dan is het goed om ervoor te zorgen dat hij of zij voldoende blijft drinken om uitdroging te voorkomen. Slaapt een bewoner al enkele nachten onrustig, dan is het goed dat de zorgmedewerker daar rekening mee kan houden.

5. Wearables houden vinger aan de pols

De welbekende fitness trackers en smartwatches zijn inmiddels behoorlijk ingeburgerd in ons leven, dus laten we even een stapje verder gaan en kijken hoe wearables ook de gehandicaptenzorg verbeteren. Dezelfde data die sporters verzamelen om hun training te evalueren en progressie te bekijken, kan ook door artsen en zorgverleners gebruikt worden om inzicht te krijgen in hoe het met hun patiënten gaat. Er is helemaal geen peperdure apparatuur voor nodig, cliënten krijgen een smartbandje om en de registratie begint.

Zo detecteert de [smartwatch van Empatica](#) een epileptische aanval en waarschuwt de smartwatch vervolgens via de smartphone-app familieleden van de patiënt. Ook voor mensen met een autisme spectrum stoornis kan zo'n wearable een handig hulpmiddel zijn. Zo ontwikkelde men aan het MIT een [wearable die de gemoedstoestand van gesprekspartners analyseert](#). Waar mensen met autisme het moeilijk vinden om emoties en stemming te lezen, analyseert de wearable de spraak en toonhoogte van de gesprekspartner. Vervolgens krijgt de drager van de wearable te zien of zijn gesprekspartner bang, boos of blij is.

6. Mixed Reality met de HoloLens

De HoloLens van Microsoft combineert het beste van virtual reality en augmented reality tot de nieuwe techniek: mixed reality. Het voegt virtuele 3D-projecties toe aan de realiteit. Hierdoor kan je langs de projecties lopen, of zelfs doorheen. Van het stimuleren van beweging door met een virtuele bal te spelen, of het [reizen naar anders onbereikbare bestemmingen](#) tot het inzetten van 3D-simulaties om cliënten iets nieuws te leren, de mogelijkheden voor de gehandicaptenzorg zijn eindeloos.

7. Snel even een praatje via Skype

Volgens de eHealth-monitor van Nictiz en NIVEL steeg in 2017 het gebruik van beeldbellen, zoals bijvoorbeeld met Skype, binnen de zorg naar 27%. We zien dan ook steeds vaker dat zorginstellingen beeldbellen inzetten als extra contactmoment met cliënten. Bij ASVZ maken cliënten in een woonvoorziening bijvoorbeeld gebruik van de [Beeldzorg Centrale](#). Dag of nacht, het maakt niet uit. Wie een vraag heeft voor een zorgverlener, of gewoon behoefte heeft aan een praatje, neemt contact op via de Beeldzorg Centrale. Cliënten hoeven hierdoor niet langer meer te wachten tot begeleiding aanwezig is.

8. Sociale assistent

Ilionx heeft een app ontwikkeld die cliënten ondersteunt in zowel hun fysieke als sociale gezondheid en hen zo lang mogelijk wil betrekken bij de samenleving. De app helpt bij eenzaamheidsbestrijding, zet een betrokken sociaal netwerk op, doet welzijnsmonitoring en fungeert als alarmdienst. Zo monitort men met een zorghorloge onder andere de hartslag, spierspanning, bewegingen en temperatuur van het lichaam om zo inzicht te krijgen in het slaap-waak ritme. Is er wat mis, dan luidt de app de alarmbel. Met de app is het eenvoudig om het sociale netwerk van de cliënt in te schakelen wanneer bijvoorbeeld vervoer nodig is om naar de tandarts te gaan.

9. Toekomstbeeld: een digitale healthcare assistent

En wat als we alle eHealth-toepassingen combineren tot één digitale healthcare assistent? De data uit wearables, domotica, cliëntgegevens en historische en real-time data worden op één platform bewaard, geanalyseerd en gebruikt. Zowel de mantelzorger als de zorgverlener zijn hierdoor altijd op de hoogte van de geestelijke gesteldheid van de client. Door de continue analyse van de actuele en historische biometrische gegevens ziet een cliënt of zelf dat het tijd is om contact op te nemen met de zorgverlener, of krijgt hij hiervoor een signaal. Aan de andere kant krijgt de zorgverlener ook een seintje dat een aantal gedragingen bijvoorbeeld duiden op een naderend incident zoals bijvoorbeeld een woedeaanval of paniek. Denk hierbij aan biometrische gegevens zoals

hartslag en bloeddruk, teksten vanuit apps, sensoren die aangeven dat de client het huis niet meer uitgaat en de sensoren in de koelkast geven aan dat deze al een tijd niet meer is bijgevuld. Deze data kan je vervolgens inzetten om te zorgen voor een betere zorg op maat voor de patiënt, maar kan ook ingezet worden om automatisch het sociale netwerk van de cliënt te alarmeren in geval van nood. In één platform krijgt zowel de cliënt, de zorgverlener als het sociale netwerk inzage in de gezondheid en welzijn van de cliënt. Uiteraard beslist de cliënt zelf welke informatie hij met wie wil delen en wordt deze data op een veilige manier verwerkt en bewaard.

Hoe zit het nu met onze data en onze privacy?

De opkomst van eHealth en apps gaat dus ook gepaard met een enorme toename aan data die we over cliënten verzamelen. Deze data is uiteraard erg nuttig om de zorg te verbeteren en volledig op maat van de cliënt te maken. Maar we mogen hierbij niet de privacy van de cliënt uit het oog verliezen. Consumenten-applicaties zoals Whatsapp lijken dan wel snel en makkelijk, maar voor gebruik in de zorg is het niet geschikt omdat zorginstellingen niet de volledige controle behouden over deze privacygevoelige data. Want wie heeft allemaal toegang tot de gedeelde informatie? Wat gebeurt er met de gedeelde informatie wanneer iemand uit dienst gaat?

Besteed bij het opzetten van nieuwe initiatieven dus voldoende tijd en aandacht aan het onderdeel privacy en compliance. Applicaties van partijen zoals bijvoorbeeld Microsoft maken gebruik van strenge beveiligingsregels voor internetverbindingen en servers, zodat jouw data AVG-compliant wordt verstuurd en bewaard. Het handige van alle tools van Microsoft is dat ze onderdeel zijn van één platform. Hierdoor is het eenvoudig om centraal regie te houden op data in de applicaties en alle toegangsrechten. En dat is wel zo veilig!

Ben jij klaar voor de toekomst?

Wil jij graag de volgende stap zetten in jouw digitale transformatie? Of wil jij meer advies over het borgen van alle vertrouwelijke data die jouw zorginstelling verzamelt via eHealth-toepassingen? ilionx helpt je graag op weg! We helpen zorginstellingen – van ziekenhuizen, GGZ- en GGD-instellingen tot organisaties in de gehandicaptenzorg - om slimmer te werken met behulp van IT.

ilionx helpt zorginstellingen met de digitale transformatie rondom 3 thema's namelijk:

- Het verbeteren van het contact tussen patiënten/ cliënten en zorginstellingen.
- Het werk van de zorgprofessional makkelijker maken.
- Het verbeteren van de efficiëntie van zorginstellingen.

Meer weten? Neem contact op met Floortje Rodermans via

frodermans@ilionx.com

06 - 532 44 604